

Älvräddarna är en ideell och partipolitiskt obunden sammanslutning av lokala älvräddarorganisationer från älvdalar i hela landet.

När Älvräddarna bildades 1974 var flertalet svenska älvar redan offrade för vattenkraft och även återstoden hotades av vattenkraftutbyggnad. Politiska krafter ville tillsammans med kraftindustri utplåna också det sista av fria älvar och älvräckor i landet, då som nu.

De orörda älvmiljöerna utgör alla utomordentligt rika ekosystem med större biologisk mångfald och produktion än någon annan naturtyp i Sverige. Samtliga erbjuder starka skönhetsupplevelser, utsökt rekreation och fiske i toppklass. De är helt enkelt omistliga! Älvräddarnas samlade styrka och mer än 30-åriga arbete har stor del i att de flesta av dessa älvar idag har skydd i Miljöbalken, några med nationalälvstatus. Älvräddarnas framgångar brukar tillskrivas den respekt organisationen vunnit i alla läger för kunnsighet och saklighet. Men älvsyddet är bräckligt och måste ständigt försvaras - ett enkelt riksdagsbeslut kan riva upp det!

Idag finns också frågan om fiskvandningsvägar med som den andra punkten på vår agenda. Genom kontakter och nätverkande med alla berörda myndigheter och forskningsinstitutioner och övriga ideella miljöorganisationer, driver vi frågan om fiskvandningsvägar aktivt. Våra förslag om lagförändringar är nu kända både i riksdag och på departement, sakta urholkar droppen stenen...

Älvräddarna behövs fortfarande - för kunskaps- spridning och opinionsbildning och för bevakning av älvfrågor i politiken. Sällan uträttas så mycket för så lite som hos Älvräddarna!

Så mycket förstör vattenkraften!

Vattenkraftsutbyggnad och biologisk mångfald går inte så bra ihop. Torrlagda strömmar, dammar som blir till vandringshinder, onaturliga flödesförändringar, alltför liten minimitappning, hårt reglerade magasin - ja, listan kan göras lång över sådant som ställer till det.

Torrfåror med eller utan minimitappning

Bygger man ett kraftverk, blir det också en damm tvärs över strömfåran. Forsar försvinner och det blir ett "hack" i vattendraget. I vissa fall torrläggs milslånga vattendrag. Här förstår man lätt att det inte blir någon form av liv kvar. I vissa fall tvingas kraftbolagen släppa en viss minimitappning i den gamla fåran. Men ofta är tappningen väldigt blygsam, mindre än fem procent av årsmedelvattenföringen. Många gånger störs också livet i "mini-ån" av de störttappningar som måste göras när det regnar mycket och kraftverket inte kan ta emot hela flödet.

Dammar

Ostörda vattendrag är öppna system. Alla fauna kan röra sig nedströms, men också uppströms. Kraftverksdammar hindrar effektivt alla sådana vandringar, åtminstone de som är riktade uppströms. Mindre än fem procent av våra dammar har fungerande fiskvägar. Ett stort antal fiskbestånd har slagits ut helt som en följd av att vandringsmöjligheterna upphört. Till detta kommer att produktionen av fisk minskar radikalt när den inte kan vandra för näringssök.

Regleringsmagasin

Alla sjöar som ligger i de stora huvudälvarna har, liksom många sjöar i biflöden, gjorts om till regleringsmagasin. Det betyder att man sätter en damm i utloppet för att reglera vattennivån, rekordet är Trängslet-magasinet i Dalälven där nivån kan variera 35 meter. I sådana magasin hittar vi några av de fulaste och mest ödelagda naturmiljöerna i vårt land. Ett besök i maj vid ett nedsänkt magasin kan ge den mest hängivne supporter av grön vattenkraftsel en tankeställare. Gegga, gamla stubbar och inte ett livstecken så långt ögat kan nå. Fiskbestånden utarmas av liten näringstillgång och infrysta eller torrlagda lekbottnar.

Tappningsmönster

En mycket stor andel av våra vatten är utbyggda för vattenkraftproduktion, vattenflödet är reglerat. Allra värst blir det för faunan i vattendrag där det är tillåtet med så kallad nolltappning. Där kan man stänga kraftverket helt under längre eller kortare perioder. Det innebär att all produktion av strömlevande

insekter slås ut. Ett annat gissel för ekosystemet är korttidsreglering. Eftersom elpriset varierar vill man kunna ändra produktionen med kort varsel. Det innebär att man ökar eller minskar flödet abrupt beroende på prisläget. Ett annat bekymmer med reglering är den så kallade omvända vattenföringen.

Vårt energibehov är ju störst på vintern, vilket innebär att man då tömmer vattenkraftmagasinen och

producerar ström. Vintern är ju en tid med normalt låga flöden då fiskar och bottendjur går på sparlåga.

Att då utsättas för höga flöden och stora tappningsförändringar är förödande.

Dessutom uteblir vårfloden som har en mycket stor betydelse för ekosystemet.

Övriga effekter på livet i vattnet

Det är naturligtvis så att hela vattnekosystemet påverkas i negativ riktning. En av de viktigaste processerna i vattendrag är att vattnet faktiskt strömmar, varje dag varje sekund. Många organismer är helt beroende det som levereras med strömmen. En reglering innebär att en stor del av det strömmande vattnet försvinner, eller rättare sagt förflyttas under jord till en tunnel och ett kraftverk. Många arter får svårigheter att förflytta och sprida sig och det blir en minskad biologisk produktion. Allt detta leder till färre arter inom de flesta organismgrupper - en fattigare miljö helt enkelt.

Ger små kraftverk små miljöeffekter?

Statsmakterna uppmuntrar byggandet av små kraftverk, så kallade småskaliga kraftverk. De är, liksom nybyggda stora kraftverk berättigade till "gröna certifikat". Denna subventionering medför att miljömässigt tveksamma projekt plötsligt blir lönsamma. Bidraget finansieras av de avgifter du och jag betalar på elräkningen. Vi är alltså med och finansierar ödeläggelsen av ekosystem. De små kraftverken sägs ofta ha mindre miljöpåverkan eftersom de är just små. Men det är inte sant. De har minst lika negativa effekter. Torrfåran, nolltappningen och det knepiga flödesmönstret är minst lika skadliga ur miljösynvinkel i ett litet vattendrag som i ett stort. Man kan till och med säga att, i relation till den begränsade energiproduktionen, är miljöskadorna faktiskt större i ett litet vattendrag.

Till sist

Vattenkraftsutbyggnad innebär ett mycket allvarligt ingrepp i känsliga ekosystem i sjöar och vattendrag. Talet om vattenkraften som den rena och skonsamma energikällan är betydligt överdrivet. Ödelagda miljöer, färre arter, förlorade fiskbestånd, minskad biologisk produktion är exempel på negativa miljöeffekter. När kraftbolagen och utbyggnadsförespråkarna kommer med löften om miljöanpassad utbyggnad och åtgärder som samtidigt räddar fisken och fisket, tro inte på det...

Peter Sjödin - Sponsoransvarig

- Hej. Jag heter Peter Sjödin.

Ämnen som rör friluftsliv, fiske och våra strömmande vatten har alltid varit hjärtefrågor för mig. Därför känns Älvräddarnas arbete och kamp för att skydda de återstående älvarna och älvsträckorna i landet mycket angeläget och viktigt för mig. Jag har själv arbetat, och arbetar, för att återskapa den biologiska mångfalden både i stora och mindre vattendrag. Känslan som ett fritt, strömmande vatten ger oss människor är oslagbar.

Den känslan vill jag att både mina barn och barnbarn ska få uppleva.

Vill du kontakta mig så ring på 070-210 49 30 eller mejla på peter@rime.se

Så här fungerar ditt sponsormedlemskap.

Både enskilda personer, organisationer och företag kan bli sponsorer. Sponsoravtalet löper per kalenderår. Om du blir sponsor sent på året så ingår resterande del av innevarande år i avtalet. När avtalet är avslutat skickas ett förlängningserbjudande och en ny faktura. Vill du inte förlänga avtalet så betalar du inte fakturan. Självklart kan även enskilda personer bli medlem i Älvräddarna. Besök www.alvraddarna.se för mer information.

Är du intresserad av att bidra med annat än pengar? Älvräddarnas målsättning är att ge så mycket som möjligt tillbaka till övriga sponsorer för att göra sponsringen till en god affär både för miljön och ekonomiskt. Har ditt företag möjlighet att hjälpa oss med att få kostnadsfritt annonsutrymme eller andra saker som kan hjälpa oss i vårt arbete? På det sättet kan vi ge exponering tillbaka till våra sponsorer och hålla nere våra kostnader. Har du möjlighet att hjälpa oss så kontakta Peter Sjödin för att diskutera ett samarbete.

Christer Borg, Älvräddarnas ordförande blev 2010 utnämnd till årets miljöhjälte av Världsnaturfonden och fick utmärkelsen överlämnad av HM Konungen.

Bronssponsor

1500 kr Exponering under kategorin Älvräddarnas vänner på www.alvraddarna.se
Rätten att använda logotypen för Älvräddarnas vänner i egen marknadsföring/hemsida.
Exponering i form av textannons i Flugfiske i Norden samt Fiskejournalen.
Exponering i form av textannons i Älvräddaren - Älvräddarnas medlemstidning.
Exponering i form av textannons på roll-up på mässorna Älvräddarna ställer ut på.
Snyggt diplom att sätta upp på väggen i företagslokalen.
Prenumeration på tidningen Älvräddaren.

Silversponsor

3 000 kr Samma innehåll som ovan men med exponering i form av logotype.

Guldsponsor

10 000 kr Samma innehåll som ovan med med större exponering i form av logotype.

Huvudsponsor

Enligt ök. Samma innehåll som ovan och särskild exponering som till exempel på väggarna i Älvräddarnas mässmontrar och där tillfälle ges.

Värdet på motprestationerna i samtliga paket överstiger sponsringskostnaden och är fullt avdragsgill som sponsring enligt Skatteverkets kriterier.